

Kuva-arkistopäivät

22.11.2019

Porinapiiri 2: Isot arkistot, luettelointi ja osallistaminen

”Iso aineisto on se mihin resurssit eivät riitä: mapillisesta miljoonin kuviin.”

1) Ryhmissä mainittuja osallistamishankkeita ja –välineitä:

- Finna-palaute, Finnan platser, Facebook-komentointi, Kuvat.fi, Kuka kuvasi?, Helsingkuvia – palaute, Kulttuuriluotsit, Kuvaussakki, Kuvakummit, Sunnuntaihaaste.
- Vaikka Finna on keskeinen joukkoistusväline, jotkin aineistot on järkevintä avata vain sisäisesti tutkijoiden ja kollegoiden rikastettavaksi.

2) Kokemuksia osallistamisesta:

- Perikunnat, harrastajaryhmät (paikkojen tunnistuksessa), oman työpaikan asiantuntijat, eläkeläiset ja opiskelijat hyödyllisimmiksi koettuja tietolähteitä aineistoihin liittyvän tiedonkeruussa. ”Suuri yleisö” vasta toissijainen.
- Sähköinen alusta auttaa, mutta on vasta lähtökohta: kerätyn tiedon käsittely ja dokumentaatio vaatii paljon työtä. Resurssit ovat suurin haaste. Yleisö-palaute on tarkistettava ja yhteyttä ottaneille vastattava. Jos palaute pystytään tarkistamaan, se on korjattava järjestelmään. Kokoelmajärjestelmään voidaan kuitenkin tallentaa myös todentamatonta tietoa.
- Täydellisen tiedon haaveesta kannattaa luopua: esim. eläkeläiset tuntevat kohteen, tieto on olemassa ja sitä saadaan, vaikkei se olisikaan täydellistä. Osallistujilla suorainen pelko tiedon katoamisesta, korkea motivaatio jakaa tietoaan.

3) Osallistamisen haasteita:

- Useassa erässä tulevat lahjoitukset pitkillä aikaväleillä. Olisi hyödyllistä olla luettelointivälineitä, joihin voi tallentaa aineistojen (esim. albumit) osakokonaisuuksia ja viedä objektitason vasta myöhemmin. TAKO-kokoelmakarttaa odotetaan, koetaan tarpeelliseksi.
- Tekstin tunnistaminen ja tallentaminen digitoinnin yhteydessä, jos jää tekemättä tai puutteelliseksi, ei onnistu myöhemmin.
- Tallennusformaattien kesto ja vanheneminen, on erilaisia ammattimaisia ja ei-ammattimaisia kokoelmanhallinnan työkaluja. Miten kotona tuotetun ja tallennetun datan saa siirrettyksi arkistoon.
- Tilapäisten työntekijöiden työnohjaus vie aikaa, osaaminen katoaa työsuhteen päättyessä.
- Resurssit: työtä paljon, ei voida keskittyä vain luettelointiin, tarvitsee kaikkia luetteloida: minimiluettelointi vs. laaja luettelointi.

- Näyttelytarpeiden takia kokoelmiin otettavasta aineistosta (esim. kuvaajakokoelma) otetaan kanonisoidut osat heti irralleen, jolloin priorisointi sekoittaa aineiston. Seurauksina vanhan tiedon toistaminen, huono tutkimus, näyttelyt.

4) Hyviksi koettuja käytäntöjä ja kokemuksia osallistamisessa:

- Kulttuuriluotsit-hanke: 8-10 eläkeläistä osallistuu nykydokumentaatioon, karsivat aineiston duplikaatteja. Kymmenkunta aktiivista henkilöä koettu sopivankokoiseksi ryhmäksi.
- Kuvakummit-ryhmä: ohjattu aineiston seulonta, annetaan vedosarkistosta ennalta valitut osat, ryhmä käy näitä läpi.
- Kuvaussakki (n. 20 henkilöä) on vapaaehtoisten harrastajakuvaajien ryhmä joka kuvaa yhdessä museon kanssa sovittuja teemoja. Teemat on valittu niin että niistä kertyvä aineisto täydentää museon kokoelmia. Lisäksi Kuvaussakki kokoontuu kuukausittain museolla eri teemojen merkeissä. Tämä on ollut toimiva tapa kartuttaa museon kokoelmia, ja ryhmän toimintaan osallistuneet vapaaehtoiset ovat kokeneet palkitsevana sen, että he ovat saaneet valokuviaan museon kokoelmiin. Luetteloinnin jälkeen valokuvat ovat tulleet esille Finnaan ja Helsingin kuvien palveluun.
- Vapaaehtoiset
- Tiettyyn kaupunginosaan rajattu kysymys: jos pyydetään palautetta esim. koko Vantaata koskevaan kysymykseen, vastauksia tulee vähän. Kun kohdennetaan tiettyyn kaupunginosaan, ihmiset aktivoituvat ja palautetta alkaa tulla.
- Sunnuntaihaaste: museolta kysymys someen sunnuntaina, vastaus maanantaina.
- Valokuvia esille museon näyttelytilaan yleisön tunnistettaviksi
- Pienet ammattiryhmät tehokas keskustelutettava
- Museo antaa tilat, ohjeistuksen ja välineet, yhdistykset ja lahjoittajat saavat luetteloita ja digitoida
- Osallistujien palkitseminen: esim. ilmainen lounas tai kaikki eri vapaaehtoisryhmät kootaan yhteisiin pikkujouluihin.
- Vastavuoroisuus: tehdessään saa, osallistaminen ei ole museon ja vapaaehtoisten kaksinapainen suhde, vaan verkostoitumista ja jakamista, joka koskettaa yhteisöjä monilla tavoin.